KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	NR

488

1.Obiekt

KAPLICA GROBOWA RODZINY BRUNICKICH
na cmentarzu greckokatolickim w Gorajcu

2.Czas powstania

1882 r.

3. Miejscowość

GORAJEC

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

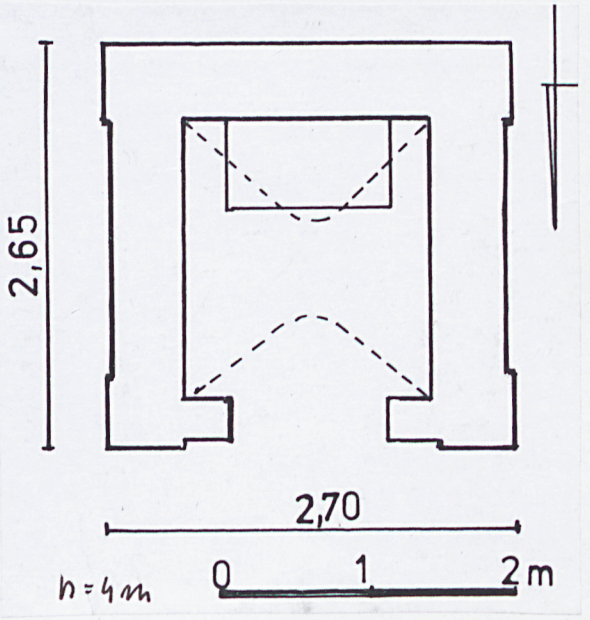

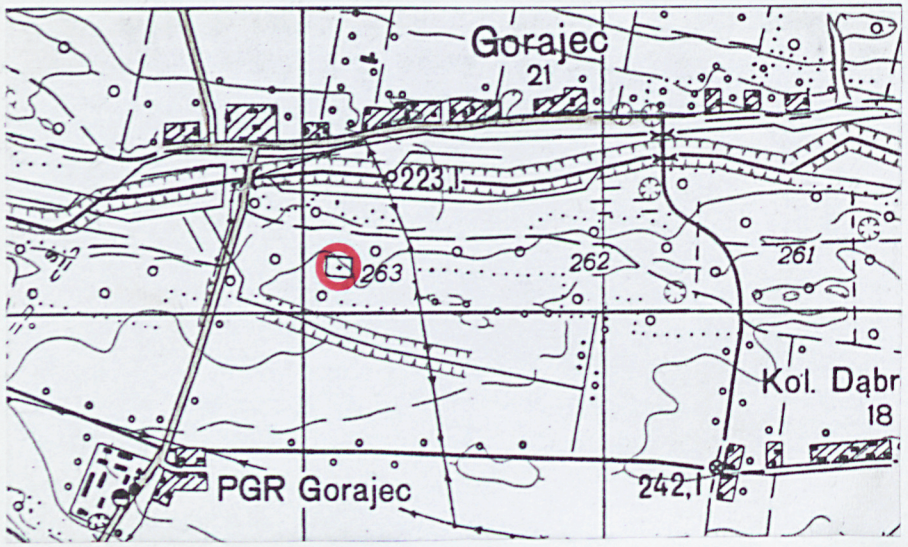

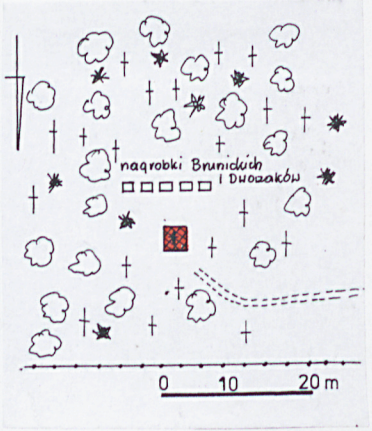

4. Adres Gorajec

Nr hipot.: dz. nr 483
obręb 0004 Gorajec

5. Przynależność administracyjna

województwo Podkarpackie

gmina Cieszanów
LUBACZOWSKI

6. Poprzednie nazwy miejscowości

-

7. Przynależność administracyjna 1.VI.1975

województwo rzeszowskie

powiat lubaczowski

8. Właściciel i jego adres

Gmina Cieszanów
Rynek 1, 37-611 Cieszanów

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

~~A-774, z dnia 3. 10.1994 r.~~ cmentarz
nie ujmowane

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Kaplica grobowa rodziny baronów Brunickich usytuowana jest na cmentarzu wiejskim wsi Gorajec – założonej przez Jana Tarnowskiego, o której pierwsze wzmianki pochodzą z 1564 roku. Cmentarz na którym usytuowana jest kaplica zapewne powstał pod koniec XVIII wieku, wcześniejszy musiał istnieć wokół drewnianej cerkwi wybudowanej w 1586 roku, usytuowanej w dawnym centrum wsi. Cmentarz obecny oddzielony jest od niej łąkami i rzeczką Gnojówka - do czasu wysiedlenia ludności ukraińskiej w 1947 roku, stanowiącej wówczas zdecydowaną większość mieszkańców, był to obszar zasiedlony. Gorajec, wraz z całym kluczem miejscowości (m.in. Rudą Różaniecką i Płazowem) został w 1821 roku kupiony od Austriaków przez barona Józefa Brunickiego. Kaplica wybudowana została **w 1882 roku** dla upamiętnienia śmierci zmarłej w wieku 21 lat baronównej Leontyny Brunickiej zmarłej 12 czerwca 1882 roku. W grudniu tegoż roku zmarła prawdopodobnie jej matka Ludwika z Dworzaków baronowa Brunicka i pochowana została obok córki. Wskazują na to zachowane tablice epitafijne.

Kaplica zachowała się bez zmian w zakresie bryły, ale w katastrofalnym stanie. We wnętrzu zachowała się kamienna mensa ołtarzowa i ustawiony na niej mały, współczesny drewniany ołtarzyk.

13. Opis (sytuacja, materiał, konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: kaplica grobowa rodziny Brunickich usytuowana jest wolno stojąco w północnej części starego cmentarza w Gorajcu, w otoczeniu drzew i nagrobków rodziny Dworzaków i Brunickich oraz kamiennych nagrobków mieszkańców wsi. Elewacją frontową zwrócona na północ.

Materiał, konstrukcja, technika: kaplica zbudowana z cegły, otynkowana (duże fragmenty odsłonięte wskutek odpadnięcia tynku); sklepienie ceglane ostrołukowe; dach dwuspadowy kryty eternitem; więźba dachowa drewniana; posadzka - wylewka cementowa; stolarka – brak drzwi zachowana jedynie drewniana, ostrołukowa ościeżnica z zawiasami.

Rzut: kaplica zbudowana na planie regularnego prostokąta, z wejściem od frontu do niewielkiego sklepionego pomieszczenia z ołtarzykiem.

Bryła: jednokondygnacyjna, prawdopodobnie z kryptą grobową pod spodem, nakryta dachem dwuspadowym z trójkątnymi szczytami wyniesionymi w formie pełnej attyki nad ścianami frontową i tylną.

Elewacje: jednokondygnacyjne, otynkowane (w części z odpadniętym tynkiem), naroża opięte pilastrami, za wyjątkiem elewacji tylnej. W ścianach bocznych dekoracja ramowa utworzona przez połączenie pilastrów listwami podokapowymi i profilowanymi gzymsami. Pilastry nieco wyniesione ponad połać dachu w formie prostych cokolików; elewacja frontowa przepruta pośrodku ostrołukowym wejściem z drewnianą ościeżnicą i zwieńczona trójkątnym szczytem obramionym gzymsem, z metalowym niewielkim krzyżem w zwieńczeniu. Na pilastrach frontowych dwie tablice epitafijne z napisami: *Tu spoczywają zwłoki/ ś.p./ Leontyny Baronównej/ Brunickiej/ zmarłej dnia 12 czerwca 1882/ w 21 wiośnie życia/ Spokój jej duszy; Tu spoczywają zwłoki/ ś.p./ Lludwiki z Dworzaków Baronowej/ Brunickiej/ zmarłej dnia 26 grudnia 1882. w 70 roku życia/ Spokój jej duszy./ Pomny na twą czułość matko ukochana/ na twe poświęcenie, doznane opieki/ błagamy ze łzami najwyższego Pana/ by cię uwieńczył koroną na wieki.*

Wnętrze i wyposażenie: wnętrze małe, jednoprzestrzenne, nakryte sklepieniem krzyżowym, bez okien, z zachowaną mensą ołtarzową ze współczesnym, małym ołtarzykiem w postaci drewnianej ramy.

Instalacje: brak.

14. Kubatura	15. .Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie użytkowe	17. Użytkowanie obecne
ok. 28 m^3	pow. zabud. – 7,15 m^2 pow. użyt. – ok. 2,90 m^2	kaplica grobowa	kaplica grobowa

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

W okresie powojennym nie przeprowadzano żadnych prac remontowych.

Aktualnie, wiosną 2009 roku, planuje się przeprowadzenie kapitalnego remontu, który ma na celu odwilgocenie obiektu, remont ścian, więźby dachowej, nakrycie obiektu blachą gładką, remont i rekonstrukcję gzymsów, naprawę tynków.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje)

Stan obiektu katastrofalny – zawilgocone ściany z odspojonym i odpadającym tynkiem, ubytki cegieł i gzymsów, znaczne braki w pokryciu dachu, zniszczona więźba dachowa, mocno zniszczona drewniane ościeże drzwi, brak skrzydeł drzwiowych, zniszczone tynki wnętrza, mensa ołtarzowa z ubytkami, mocno zawilgocona.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Konieczny remont kapitalny z zachowaniem istniejącej bryły, odtworzeniem gzymsów, zmianą nakrycia dachu na blachę gładką lub dachówkę. Konieczne uporządkowanie wnętrza, z wyeksponowaniem ołtarza.

21.Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

24. Uwagi różne:

25.Opracował:

tekst: mgr Zofia Kostka – Bieńkowska, czerwiec 2009 r. ZB

plany, rysunki : Zofia Kostka – Bieńkowska, czerwiec 2009 r. ZB

zdjęcia fotograf.: Zofia Kostka – Bieńkowska, czerwiec 2009 r. ZB

miejsce przechowania negatywów: w posiadaniu autora karty

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22.Bibliografia

26.Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

27.Załączniki - wkładka nr 1 - zdjęcia

1.Miejscowość:	2.Obiekt:	3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
GORAJEC	**Kaplica grobowa rodziny Brunickich**	zdjęcia

Zdjęcia: 1. Widok ogólny. 2-3. Elewacja frontowa. 4. Widok na elewacje tylną i wschodnią. 5. Gzyms w elewacji wschodniej. 6. Widok na wejście i wnętrze. 7-9. Wnętrze z ołtarzem. 10. Tablica epitafijna baronowej Ludwiki Brunickiej. 11. Widok ogólny na cmentarz i kaplice. 12-13. Kaplica po remoncie w lipcu 2009 roku.

3)

4)

6)

7)

5)

8)

Wkładkę założył: Zofia Bieńkowska, czerwiec 2009 r. ZB
Miejsce przechowywania negatywów: w posiadaniu autora karty

9)

TU SPOCZYWAJĄ ZWŁOKI
ŚP.
LUDWIKI z DWORZAKÓW BARONOWEJ
BRUNICKIEJ
ZMARŁEJ DNIA 26 GRUDNIA 1862 W 70R. ŻYCIA
SPUŚĆ JEJ DUSZY.

10)

11)

12)

13)